

عنوان مقاله:

مقایسه روش های CVI و AHP در ارزیابی خشکسالی و سنجش آسیب پذیری اقلیمی استان گیلان

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیای طبیعی، دوره 14، شماره 54 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

پژواک راستگو - گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت.

بهمن رضائی - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

پرویز رضائی - هیئت علمی گروه جغرافیای، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت

خلاصه مقاله:

خشک سالی یکی از پرهزینه ترین بلایای طبیعی ایران می باشد. این امر ضرورت مطالعه در زمینه تعیین آسیب پذیری و شناسایی عوامل اثرگذار بر آن در مناطق مختلف کشور را مشهود می سازد. در این پژوهش هدف، مقایسه روش های CVI و AHP در ارزیابی خشک سالی و سنجش آسیب پذیری اقلیمی استان گیلان به منظور شناسایی ابعاد آن است. روش پژوهش تحلیلی مکانی و از نظر هدف کاربردی است. ابتدا مولفه های شاخص آسیب پذیری اقلیمی استان گیلان در هر دو مدل AHP و CVI، مولفه های منابع (R)، هواشناختی (W)، دسترسی (A)، ظرفیت (C)، استفاده و بهره وری اقتصادی (U)، حفظ یکپارچگی زیست محیطی (E)، ویژگی های جغرافیایی (G) تعیین گردید. متغیرها با توابع عضویت فازی همسان شدند و در مدل AHP وزن دهی شد و نقشه پهنه بندی نهایی دو مدل AHP و CVI به دست آمد. در مدل AHP از نقطه نظر کارشناسان اهمیت مولفه منابع (R) با وزن ۰.۲۹۳ بیشترین و مولفه ویژگی های جغرافیایی (G) با وزن ۰.۰۴۵، کمترین مقدار بود. در بررسی متغیرها نیز در مدل AHP، متغیر مجموع بارندگی با وزن ۰.۷۵۰ موثرترین متغیر و تنوع و کیفیت محصولات کشاورزی با وزن ۰.۰۸۸ کم اثرترین متغیر از نظر کارشناسان بود. در بررسی مولفه های CVI، شاخص CVI کل استان ۴۴.۵٪ به دست آمد. شاخص CVI در مولفه منابع (۵۶.۱۲٪ R) بالاترین رتبه و در مولفه دسترسی (۳۶.۹۴٪ A) کمترین رتبه را به دست آورد. پهنه بندی مدل AHP نشان داد بخش میانی استان شامل رشت، سراوان، کسما، انزلی و بیشترین را با مساحت ۴۲.۱۱ درصد دارد. در مدل CVI، بیشترین آسیب پذیری در کل شهرستان تالش با مساحت ۱۵.۵۷ درصد می باشد. شهرستان های آستارا و رضوانشهر با مساحت ۲۰.۸۸ درصد در کلاس آسیب پذیری خیلی کم مشاهده گردید.

کلمات کلیدی:

آسیب پذیری، خشک سالی، AHP، CVI، گیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1420511>

